

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ
ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛІЙСЬКОГО
МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Спеціальність «014 Середня освіта (Мова і література (англійська))»

ОС – магістр

Виконавець: Медвідь М.В..
студентка 2-го курсу,
групи СО МЛ(А)-2 (М)

(підпис)

Науковий керівник:
канд. пед. наук,
ст.викладач Кончович К.Т.

(підпис)

Робота допускається до захисту:
Зав. кафедрою:
д. пед. наук, доц. Теличко Н.В.

(підпис)

« ___ » _____ 2019 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	9
1.1. Особливості веб-квесту, що використовується у навчанні професійно орієнтованої англійської мови.....	9
1.2. Характеристики професійно орієнтованого публічного виступу у супроводі комп'ютерної презентації.....	25
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЕБ-КВЕСТУ.....	42
2.1. Розроблення веб-квесту “Joining a Global Company” для навчання майбутніх економістів професійно орієнтованого англійського монологу.....	42
2.2. Система завдань та вправ для навчання професійно орієнтованого англійського монологу-виступу в супроводі комп'ютерної презентації.....	61
Висновки до розділу 2.....	89
ВИСНОВКИ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ВСТУП

Актуальність дослідження зумовлена ключовими положеннями сучасних державних документів (Законом України «Про вищу освіту», Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти) щодо удосконалення іншомовної підготовки кваліфікованих фахівців, зокрема майбутніх економістів, здатних здійснювати ефективну комунікацію у професійному середовищі.

Інтенсивний розвиток зв'язків України з іноземними партнерами вимагає підготовки кваліфікованих фахівців, які б володіли іноземною мовою на рівні, достатньому для здійснення ефективної комунікації у професійному середовищі. Згідно з Програмою з англійської мови для професійного спілкування (2005), мінімально прийнятним рівнем володіння іноземною мовою для бакалавра є B2 (Незалежний користувач). У переліку цільових умінь для цього рівня у зазначеній Програмі одне з пріоритетних місць посідає володіння професійно орієнтованим англійським монологічним мовленням, зокрема, уміння готувати публічні виступи з низки галузевих питань із застосуванням відповідних засобів вербальної комунікації. З огляду на це, завдання навчити студентів створювати чіткий, логічно побудований монологічний дискурс, виступати з підготовленими на належному рівні індивідуальними презентаціями професійного спрямування належить до найактуальніших завдань навчання іноземних мов у немовній вищій школі.

Теоретичне підґрунтя для розробки досліджень, присвячених навчанню професійно орієнтованої іноземної мови, склали роботи таких учених, як О. Б. Бігич, І. П. Задорожна, Р. Ю. Мартинова, Н. О. Микитенко, Л. І. Морська, С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Тарнопольський, Л. М. Черноватий та ін. Роботи цих науковців стали основою для розробки концепцій навчання іноземної мови майбутніх фахівців у галузі екології (А. В. Кордонова), безпеки життєдіяльності (В.Г.Терещук), інженерії (І. М. Гришкіна, І. Б. Каменська), історії (Л. Н. Добровольська), журналістики (Г.-Н. Ахмед), юриспруденції

(Г. П. Савченко), туризму (М. М. Митник), фармакології (Т. І. Горпініч), психології (І. Ю. Левчик).

В останнє десятиріччя питання підготовки студентів економічного профілю до іншомовної комунікації за фахом перебувало в центрі уваги багатьох вітчизняних методистів: у дослідженнях В. Д. Борщовецької та Ю. О. Семенчука визначені шляхи навчання студентів-економістів фахової лексики; С. В. Радецька запропонувала навчати професійно спрямованого читання з використанням комп'ютера; І. А. Федорова розробила методику навчання майбутніх економістів монологу-повідомлення; дослідження Ю. С. Авсюкевич та Н. Л. Драб були присвячені навчанню студентів робити англomовні та німецькомовні ділові презентації; Н. В. Зінукова та Г. С. Скуратівська запропонували методики навчання студентів-економістів професійно орієнтованого писемного мовлення; О. І. Каменський визначив способи формування англomовної компетенції студентів засобами комп'ютерних технологій. Такий значний перелік досліджуваних питань свідчить проте, що дана проблема не залишена без уваги.

Професійно орієнтований усний публічний виступ є одним із різновидів професійно орієнтованого монологічного мовлення, яке ми, слідом за О. Б. Тарнопольським і С. П. Кожушко визначаємо як таке, що об'єднане конкретним завданням і ситуативними умовами, ґрунтоване на результатах аналітичного дослідження певної проблеми у сфері професійної активності, має чітке логічно-композиційне оформлення і спрямоване на ефективне інформування, мотивування або переконання певної аудиторії з урахуванням її основних культурологічних та соціально-демографічних характеристик. Однією з найпоширеніших форм професійно орієнтованого монологічного мовлення під час міжнародних контактів фахівців є представлення своїх напрацювань, досягнень та пропозицій у вигляді коротких презентацій, ілюстрованих відповідними слайдами з інформацією у PowerPoint. Таким чином, організація навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення має

базуватися як і на засадах навчання монологічного мовлення взагалі, так і із урахуванням методології підготовки студентів до усної ділової презентації.

В основі підготовленого професійно орієнтованого усного публічного виступу як виду професійно орієнтованого монологічного мовлення лежить інформація, одержана переважно, за допомогою читання фахових джерел – статей, довідників, статистичних матеріалів, кореспонденції, звітів тощо. Тому першим кроком до створення монологічного висловлювання є пошук інформації, якому передують формування у студентів уміння знаходити нову текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію, що міститься в англійськомовних галузевих матеріалах (і у друкованому, і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами. Другим кроком полягає в аналізі англійськомовних джерел інформації з метою отримання даних для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень. Отже, уміння підготувати монолог-виступ значною мірою залежить від ступеня сформованості умінь професійно орієнтованого читання, тобто від уміння шукати інформацію, читати різні види англійськомовних фахових текстів, стисло викладати основні положення тексту тощо. Відповідно, важливою передумовою навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення є ознайомлення з працями вчених, що працювали у сфері навчання професійно орієнтованого читання.

Однією з інформаційно-комунікаційних технологій, яка забезпечує оптимальну організацію навчання монологічного мовлення на підставі інформації, отриманої з електронних текстів за фахом, є технологія, відома як веб-проект або веб-квест.

Зберігається протиріччя між потребами майбутніх економістів робити професійно орієнтований усний публічний виступ на основі прочитаних електронних текстів та відсутністю науково-обґрунтованої й експериментально перевіреної методики використання веб-квесту як засобу навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення. Спроба дослідити використання у навчанні майбутніх економістів комплексу інформаційно-

комунікаційних технологій, яким вважається веб-квест, зумовила вибір теми дослідження **«Організація навчання майбутніх економістів професійно-орієнтованого англійського монологічного мовлення з використанням інформаційно-комунікаційних технологій».**

Мета дослідження – обґрунтувати особливості організації навчання майбутніх економістів професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення з використанням інформаційної технології веб-квесту.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання:**

1. Виявити структурні особливості веб-квесту як засобу навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення.
2. Схарактеризувати жанрові особливості професійно орієнтованого публічного виступу.
3. Розробити веб-квест для навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення.

Об'єкт дослідження – процес інтерактивного навчання майбутніх економістів професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення.

Предмет дослідження – організація навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення з використанням інформаційної технології веб-квесту.

Розв'язання поставлених у завдань передбачає використання таких основних **методів дослідження:** *теоретичні* – вивчення наукової літератури з педагогіки, методики навчання іноземних мов, лінгвістики у межах теми дослідження для визначення теоретичних засад навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення з використанням інформаційно-комунікаційної технології веб-квесту; аналіз навчальних планів, підручників із навчання англійської мови професійного спрямування та веб-квестів економічної тематики, розміщених в інтернеті, для визначення особливостей використання веб-квесту в навчанні професійно орієнтованої англійської мови.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в науковому обґрунтуванні особливостей організації навчання майбутніх економістів

англійського монологічного мовлення з використанням інформаційної технології веб-квесту. Виявлено структурні особливості веб-квесту як засобу навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення. Схарактеризовано жанрові особливості професійно орієнтованого публічного виступу. Розроблено веб-квест для навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення, який обіймає три етапи: орієнтаційно-мотиваційний, виконавчий та презентаційно-оцінювальний.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що результати дослідження можуть використовуватись у навчанні студентів економічних спеціальностей у межах дисципліни «Англійська мова професійного спрямування», в процесі розробки методичних рекомендацій щодо навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення студентів немовного вищого навчального закладу.

Публікації. Основні положення, висновки та наукові результати дослідження відображено у одній публікації – міжнародному виданні.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 100 сторінок.

ВИСНОВКИ

В ході дослідження виявлено структурні особливості веб-квесту як засобу навчання майбутніх економістів професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення, як-от: центральне завдання, процес, ресурси та опори, які, з огляду на специфіку навчання професійно-орієнтованого англійського монологічного мовлення, зазнають певної адаптації. Так, центральне завдання веб-квесту для навчання майбутніх економістів повинне бути автентичним, мати практичну значущість, відповідати реальній професійній комунікативній реальності майбутніх фахівців через застосування найвагоміших для дискурсивної спільноти текстових жанрів; для успішного виконання

центрального завдання студенти повинні бути забезпечені лінгвістичними, предметними та метакогнітивними опорами, які варіюють на різних етапах виконання веб-квесту; ресурси як джерело здобуття нових знань та розвитку іншомовної комунікативної компетентності повинні бути інтерактивними, гіпертекстуальними та мультимодальними.

Схарактеризовано жанрові особливості професійно орієнтованого усного публічного виступу, який відзначається лаконічністю; чіткістю структури; простими та змістовними заголовками; викладом окремої думки в окремому абзаці тексту; візуальним поділом тексту за допомогою підзаголовків; застосуванням індуктивного стилю викладу; оформленням переліків певних одиниць у вигляді маркованих списків, а також виокремленням ключових слів кольором, шрифтом і гіперпосиланнями.

Розроблено веб-квест *“Joining a Global Company”* для навчання майбутніх економістів англійського монологічного мовлення та розміщено на сайті www.zunal.com. Структура розробленого веб-квесту включає три етапи: орієнтаційно-мотиваційний, виконавчий та презентаційно-оцінювальний. Для реалізації орієнтаційно-мотиваційного етапу роботи створено секції «Вступ» та «Центральне завдання», для реалізації виконавчого етапу – секції «Процес» та «Ресурси», презентаційно-оцінювальний етап роботи проводиться на основі секції «Оцінка». Найвагомим за кількістю та значущістю завдань, що їх необхідно розв’язати для успішного виконання веб-проекту загалом, є виконавчий етап веб-квесту, який містить п’ять підетапів або кроків, кожен з яких має на меті досягнути певний проміжний результат. До структури веб-квесту *“Joining a Global Company”* включено різні види опор: предметні, лінгвістичні, метакогнітивні та предметно-когнітивні. Прикладами опор слугують види діяльності, які допомагають студентам правильно планувати своє дослідження, спрямовують їхню увагу на найсуттєвіші аспекти вивчення, інтенсифікують вирішення проблем.

Розроблено чотири комплекси вправ і завдань для навчання майбутніх економістів: 1) комплекс вправ для розвитку умінь читання та опрацювання

необхідної інформації; 2) комплекс завдань для розвитку умінь вербальної та графічної презентації інформації на слайдах; 3) комплекс вправ, спрямованих на розвиток умінь підготовки/створення монологічного висловлювання; 4) комплекс вправ що мають на меті розвиток умінь робити усний виступ у супроводі комп'ютерної презентації.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>